

276 Rad biblioteke Instituta za
filozofiju i društvenu teoriju

Biljana Albahari
Zorica Nedeljkov Srbinoski

Istorijat

Biblioteka je osnovana 1957. kao posebna jedinica Odeljenja za dokumentaciju Instituta društvenih nauka sa zadatkom da sakuplja i obrađuje domaću i svetsku literaturu i dokumentacionu građu iz oblasti društvenih nauka.

Prvobitna delatnost ovog Instituta odvijala se u okvirima nekoliko odeljenja – za pravne, ekonomske, istorijske i sociološke nauke, a već 1961. formirano je i Odeljenje za filozofiju, koje je 1981. preraslo u Centar za filozofiju, koji je 1992. godine postao samostalna institucija i nastavio sa radom kao Institut za filozofiju i društvenu teoriju.

Bez obzira na administrativnu podelu koja je nastala zbog izdvajanja Instituta za filozofiju, fond biblioteke nastavili su da zajedno koriste istraživači oba instituta. Jedina promena je nastala u načinu inventarisanja knjiga, jer su uz nekoliko postojećih bibliotečkih pečata sa oznakama IDN uvedeni i novi pečati sa oznakom IFDT, pa su se publikacije koje su bile vlasništvo Instituta za filozofiju od tada počele označavati tim pečatima.

Tokom 58 godina postojanja biblioteke formiran je knjižni fond od oko 136.000 primeraka domaćih i stranih monografskih i serijskih publikacija.

Poseban deo fonda predstavlja 35.000 knjiga koje je ova biblioteka preuzela nakon gašenja Ekonomskog instituta FNRJ kao i kompleti stručnih časopisa dobijenih na poklon od „Fordove fondacije“ što ovu biblioteku čini jednom od najbogatijih specijalizovanih biblioteka iz oblasti društvenih i humanističkih nauka u Srbiji.

Devedesetih godina, zbog krize i sankcija, deo magacinskog prostora biblioteke je dat u pazakup sa ciljem da se obezbede sredstva za održavanje magacina. Tako je nastala apsurdna situacija da je pristup fondu bio moguć jedino sa ulice, prolaskom kroz trgovinsku radnju tadašnjeg pazakupca koji je deo magacinskog prostora, nezakonito i protivno ugovoru pregradio, izmestio nekoliko stotina knjiga i nekoliko desetina kutija sa vrednim časopisima, prisvojivši i sanitarni deo, tako da u magacinu više nije postojao

sanitarni čvor. Takvo stanje nije samo fizički odvojilo fond od prostorija biblioteke i otežalo izdavanje i korišćenje knjiga, nego je pregrađivanjem glavnog ulaza u magacin zatvoren jedini izvor prirodne svetlosti i ventilacije i onemogućeno redovno čišćenje i održavanje. U tim uslovima je bilo neizvodljivo obaviti zakonom propisanu reviziju bibliotečkog fonda, pošto nije postojala mogućnost da se knjige čiste, iznose, vraćaju u magacin ili otpisuju. Ugovor o pazakupu je bio na snazi do 2002. godine kada je pazakupac direktno sa Saveznom direkcijom za imovinu SR Jugoslavije (koja je tada bila vlasnik pomenutog prostora), zaključio novi ugovor o zakupu u trajanju od deset godina, koji je istekao u junu 2012. godine. Kako se radilo o imovini Republike Srbije, a obzirom da je prestankom postojanja SR Jugoslavije njena imovina prenetu u vlasništvo republika članica, odnosno Republičkoj direkciji za imovinu RS, Direkciji je upućen zahtev da pomogne u rešavanju ovog problema, i to tako što će biblioteci dva instituta ponovo vratiti na korišćenje navedeni prostor.

Iako je posle dugo vremena i više dopisa taj deo magacinskog prostora koji je koristio pazakupac vraćen Direkciji za imovinu RS, i dalje je korišćenje magacinskog prostora otežano. Instituti nisu vlasnici tog prostora tako da se nijedan bibliotečki posao a pogotovo revizija fonda ne može obavljati dok se ne završe formalno-pravni dogovori. Ovakvo stanje može dovesti do uništenja značajnog dela fonda koji je jedan od najbogatijih fondova u regionu i u kome se, kao što je već navedeno, nalazi preko 136.000 publikacija iz oblasti društvenih i humanističkih nauka.

Kako bi se pokušali naći načini da se sačuva bibliotečki fond i izvrši sanacija ili izmeštanje fonda iz magacinskih katastrofalnih uslova, oba instituta su obrazovala svoje komisije koje su se sastajale i u odvojenim i u zajedničkim sastavima. Na samom početku rada komisijâ doneto je nekoliko važnih zaključaka i ustanovljeno je da se za počinjanje bilo kakve revizije ili izmeštanja fonda moraju stvoriti sledeći uslovi:

1. Čišćenje knjiga i magacina
2. Deratizacija

3. Rušenje pregradnog zida koji je bespravno izgradio navedeni pazakupac
4. Popravljanje rasvete
5. Stvaranje uslova za rad u prostoru koji je Direkcija vratila (grejanje, stolovi i stolice, rasveta, korišćenje sanitarnog čvora).

U toku protekle 2014. godine preko nadležnog ministarstva su obezbeđena sredstva za popravku rasvete, čišćenje magacina i deratizaciju. Rasveta je popravljena, magacin je očišćen a sredstva za deratizaciju su preusmerena na ponovno čišćenje, jer je magacin u međuvremenu bio poplavljen. Pregradni zid i sanitarni čvor, međutim, i dalje ostaju prepreka koja onemogućava nastavak daljih poslova na sanaciji fonda.

Osim ovih tehničkih problema, postoje i problemi koji su vezani za različite zakonske regulative iz oblasti bibliotekarstva a koje usporavaju i komplikuju reviziju, otpis i izmeštanje bibliotečke građe. Naime, u biblioteci postoje samo lisni katalozi (autorski/abecedni, naslovni, katalozi serijskih publikacija i još nekoliko drugih, sekundarnih kataloga). Takođe, postoji i jedan deo publikacija (oko 6.000 bibliografskih jedinica) koje su obrađene u elektronskoj MMARC bazi. Za počinjanje bilo kakve revizije, izmeštanja, otpisivanja ili deljenja fonda potrebno je napraviti spiskove preko kojih bi se moglo ustanoviti koje publikacije se nalaze u fondu. Zbog toga su Institut za filozofiju i društvenu teoriju i Centar za razvoj karijere – studentska organizacija sa Filozofskog fakulteta u Beogradu, napravili sporazum o obavljanju stručne prakse, te je nekoliko studenata, sledeći abecedni i katalog naslova, počelo rad na unosu podataka sa kataloških listića i pravljenju lista po autorima i po naslovima. Liste se prave u elektronskom obliku i treba da omogućće mnogo bolji uvid u sadržaj fonda a izuzetno će pomoći u daljem radu ne samo članovima komisija nego i svim ostalim istraživačima. Po završetku unosa mogle bi da budu i simulacija elektronskog kataloga biblioteke koji bi bio dostupan preko institutskih sajtova. Planirano je da se po okončanju unosa na sajtovima oba instituta naprave linkovi ka autorskom katalogu kako bi istraživači mogli da procene vrednost i stanje fonda.

Početak rada Biblioteke Instituta za filozofiju i društvenu teoriju

Osnivanje biblioteke Instituta za filozofiju i društvenu teoriju proisteklo je iz nekoliko razloga. Jedan od njih je zakonom propisani uslov koji nalaže da je za osnivanje nacionalnog instituta neophodno postojanje biblioteke, odnosno naučno-informativne dokumentacije ili bibliotečko-informacionog centra¹.

Drugi razlog je što je, početkom 2012. godine, zbog smanjenih finansijskih mogućnosti Instituta društvenih nauka, jedna bibliotekarka sporazumno prešla da radi u Institut za filozofiju i društvenu teoriju. Tada su se stekli zakonom propisani uslovi za osnivanje samostalne biblioteke IFDT. Pokrenuta je procedura za upis u Registar biblioteka Republike Srbije u skladu sa Zakonom o bibliotečkoj delatnosti (Službeni glasnik RS br. 34/94).

Biblioteka je registrovana Rešenjem broj 06-230/2 od 01. 07. 2013. godine, koje je izdala Univerzitetska biblioteka „Svetozar Marković“ kao matična biblioteka, dobila je naziv Biblioteka Instituta za filozofiju i društvenu teoriju i upisana u Registar biblioteka Srbije i dobila svoju siglu odnosno evidencioni broj. Fond ove biblioteke čine publikacije koje su od 1992. godine inventarisane i obeležavane IFDT pečatom, elektronski repozitorijum (OPUS), elektronski izvori (CD), sve baze podataka i elektronske knjige dostupne preko Akademske mreže Srbije.

Sledeći razlozi su različite koncepcije dva instituta koje se odnose na reviziju i sanaciju magazina i fonda. Ideja koja je potekla iz Instituta za filozofiju bila je da se istovremeno vrši revizija i iseljavanje fonda u sve slobodne kancelarijske i hodničke prostore oba instituta, uključujući i mezaninski prostor.

Pokrenuta je i inicijativa da se napišu odgovarajući projekti i nađu donatori koji bi pomogli da se celokupni fond uz paralelnu

reviziju izmesti iz magazina i preseli u zgradu u kojoj se nalaze instituti. U tom cilju nekoliko projekata je prevedeno na engleski i nemački i upućeno Ambasadi Japana u Srbiji², Austrijskom literarnom društvu u Beču³ i Gete institutu u Beograd.

Još jedan od razloga za registrovanje biblioteke IFDT bila je mogućnost da se Institut uključi u Kobis servis kao samostalno pravno lice (što je, inače, pravni uslov koji postavlja VBS servis) i započne elektronsku obradu knjiga.

Na početku razgovora dva instituta o daljoj sudbini magazina došlo je do nekoliko razmimoilaženja. U magazinu biblioteke odavno nema mesta za nove knjige i bez obzira na to što su nadležni upozoravani da postoji problem sa smeštajem novih knjiga, do sada nema odgovarajućeg rešenja. Zbog toga je od strane IFDT-a predložena ideja da se u namenski napravljenim ormarima na hodnicima, kao i u praznim ormarima u kancelarijama Instituta za filozofiju, smesti jedan deo fonda koji bi trebao biti kolekcija filozofske literature i koji bi služio kao lakše dostupna priručna literatura istraživačima Instituta za filozofiju i društvenu teoriju. U isto vreme on bi bio dostupan za korišćenje i istraživačima iz drugih srodnih instituta. Ova ideja o daljoj sudbini fonda i/ili načinu njegovog korišćenja čeka dogovor nadležnih oba instituta.

Formiranje fonda i izrada bibliotečke dokumentacije

Posle registracije Biblioteke IFDT oformljena je bibliotečka komisija, napravljen je predlog Pravilnika o radu biblioteke. Takođe su za repozitorijum Instituta za sve autore pripremljena uputstva i obrasci za davanje saglasnosti na licence za objavljivanje njihovih radova u režimu otvorenog pristupa (OA). Fond biblioteke je formiran u nekoliko faza. Prva faza je izmeštanje publikacija koje su bile smeštene u magazin, u

1 (Zakon o izmenama i dopunama zakona o naučnoistraživačkoj delatnosti, Službeni glasnik RS, broj 18/10, član 46b, stav 8).

2 Application form for Japan's grant assistance for grassroots human security projects (ggp), nalazi se u biblioteci IFDT.

3 Österreichische Gesellschaft für Literatur.

namenski napravljene ormare na IV i V spratu Instituta. Sve izmeštene publikacije koje su imale pečate IFDT popisane su i urađena je njihova prenumeracija, a njihov spisak je prosleđen biblioteci IDN, kako bi se mogle osloboditi signature. Druga faza bila je evidentiranje publikacija koje su izdanja Instituta, dok su u trećoj fazi obuhvaćene sve publikacije koje su, prilikom renoviranja prostorija Instituta, bile smeštene na različitim mestima i uglavnom se radi o poklonima istraživača ili kolega iz drugih institucija.

Bibliotečku dokumentaciju biblioteke IFDT čine elektronski repozitorijum (Opus) i knjiga inventara koji se dobijaju štampanjem odgovarajućih izveštaja iz elektronskog kataloga (što je regulisano članom br. 6 Pravilnika o evidenciji bibliotečke građe (Službeni glasnik 7/95) koji propisuje da biblioteke čije je poslovanje automatizovano, mogu imati samo elektronski umesto listnog kataloga.

Do kraja 2014. godine obrađen je deo fonda koji obuhvata izdanja Instituta, monografske publikacije nabavljene ili poklonjene nakon registracije, doktorske i magistarske teze, brošure, plakate i liflete sa konferencija u organizaciji Instituta. U elektronsku knjige inventara zavedeno je ukupno 587 jedinica bibliotečke građe. Signaturu monografskih publikacija je dobilo 373 jedinica, a 185 signaturu radova koji su stavljeni u repozitorijum.

Troškovi nabavke publikacija za potrebe Biblioteke nisu bili predviđeni kroz javne nabavke, tako da se ovaj inicijalni fond popunjavao isključivo zahvaljujući poklonima i razmeni sa srodnim institucijama, a obzirom na to da o uslovima nabavke zatečenih publikacija nisu postojali nikakvih podaci, procena vrednosti obrađenog dela fonda nije izvršena.

I šta još...

➤ FORMIRANJE DIGITALNOG REPOZITORIJUM IFDT

([HTTP://WWW.INSTIFDT.BG.AC.RS/OPUS4/HOME](http://www.instifdt.bg.ac.rs/opus4/home))

Tokom 2013. godine, u saradnji sa kolegini-com Milicom Ševkušić, bibliotekarkom iz

Instituta tehničkih nauka SANU, radilo se na uspostavljanju digitalnih repozitorijuma za ova dva instituta⁴. Softversku platformu na kojoj počiva repozitorijum čini programski paket otvorenog koda OPUS4.⁵

Digitalni repozitorijum treba da služi kao arhiva svih relevantnih rezultata naučnog rada koji se realizuje u institutima, bilo da se radi o radovima istraživača ili o izdavačkoj produkciji instituta. Kad god je to moguće, odnosno kad god se time ne krše autorska prava ili druga ograničenja od strane izdavača, deponovani dokumenti su dostupni u režimu otvorenog pristupa.

Pored unosa podataka, posebna pažnja posvećena je tehničkim intervencijama koje omogućavaju bolju vidljivost pomenutih baza podataka na internetu. Intervencijama u kodu softvera redefinisani su i upotunjen OAI ispis (koji igra ključnu ulogu prilikom preuzimanja podataka od strane drugih servisa). Preko servisa *OAIster* ova dva repozitorijuma povezana su sa *WorldCat*-om, servisom koji prikuplja metapodatke iz više od 72.000 biblioteka i repozitorija širom sveta. Pored *WorldCat-a*, metapodatke iz ovih baza podataka trenutno preuzimaju i servisi *Sciencegate* (<http://www.sciencegate.ch>) i *BASE – Bielefeld Search Engine* (<http://www.base-search.net>), a *Google Scholar* ih redovno indeksira, što znatno doprinosi vidljivosti rezultata naučnog rada saradnika pomenutih instituta.

Sredinom 2014. godine redizajniran je programski interfejs oba digitalna repozitorijuma.

4 Digitalni repozitorijum Instituta tehničkih nauka SANU može se naći na ovoj internet adresi: (<http://www.itn.sanu.ac.rs/opus4>)

5 Ovaj softver je rezultat projekta kojim su rukovodile Centralna biblioteka služba pokrajine Baden-Virtemberg i Univerzitetska biblioteka iz Štutgarta, a koji je finansirala Nemačka istraživačka fondacija. Od kraja 2010. godine, za njegov razvoj su zaduženi Kooperativna biblioteka mreža pokrajine Berlin-Brandenburg i Centar za informacionu tehniku „Konrad Cuze“ iz Berlina. Brojne prednosti ovog softverskog rešenja u odnosu na druge platforme, postojanje tehničkih uslova (server), podrška sistem-administratora i činjenica da projekat nije podrazumevao nikakve materijalne troškove, su nas opredelili za korišćenje ovog softvera.

U prvoj fazi rada na repozitorijumu IFDT, u bazu su najvećim delom unošeni samo metapodaci, osim časopisa „Filozofija i društvo“ koji je već preko sistema DOI brojeva i Srpskog citatnog indeksa vidljiv u punom tekstu, pa je na isti način obrađen i u Opusu. Interfejs repozitorijuma je na engleskom i nemačkom jeziku. Postoji mogućnost da se on prevede na srpski, ali taj posao zahteva određena finansijska sredstva i angažovanje prevodioca i programera. Za sada je preveden deo koji se odnosi na politiku i etiku korišćenja ovog repozitorijuma (Policies).

Digitalni repozitorijum IFDT je registrovan u nekoliko najznačajnijih direktorija repozitorija otvorenog pristupa:

1. *OpenDOAR (Directory of Open Access Repositories*

<http://opendoar.org/find.php?rID=2952&format=ful>

2. *ROAR (Registry of Open Access Repositories)* <http://roar.eprints.org/7803>

3. *Open Archives Initiative* (<http://www.openarchives.org/Register/BrowseSites?viewRecord=http://www.instifdt.bg.ac.rs/opus4/oai>)

4. *Bielefeld Academic Search Engine* (<http://www.base-search.net/Search/Results?q=dccoll:ftunibelgradipst&refid=dctableen>)

5. *WorldCat* http://www.instifdt.bg.ac.rs/opus4/oai?verb=ListRecords&metadataPrefix=oai_dc&set=doc-type%3Aarticle

U repozitorijumu je radi lakšeg razvrstavanja i praćenja zapisa napravljeno nekoliko kolekcija koje se međusobno preklapaju, a što je važno jer omogućava pretragu baze po različitim parametrima:

I. Časopis „Filozofija i društvo“ (uneto 324 radova)

II. Izdanja Instituta (uneto 86 radova)

III. Radovi istraživača (uneto 697 radova)

IV. Konferencije u organizaciji Instituta (uneto 6 radova)

V. Poster i lifleti (uneto 8)

VI. Prezentacije sa konferencija (uneto 11)

VII. U okviru kolekcije Tipovi dokumenata koju generiše sam program i u kojoj za

sada nije moguće raditi izmene uneto je sledeće:

1. Članci (article) – 605

2. Knjige (book) – 180

3. Materijali sa konferencija – 35

4. Doktorske teze – 10

5. Magistarske teze – 7

6. Drugo (Other) – 100 (radi se o različitim saopštenjima, prezentacijama i sl.)

7. Radovi u zbornicima (Part of book) – 180

8. Prikazi (Review) – 47

VIII. Kolekcija Serije (Series) omogućava pregled izdanja po nazivu biblioteke (Fronesis, Disput, Conferentia, Zasluga, Pasaž, Prudentia, Druga izdanja instituta kao i seriju Filozofija i društvo koja se odnosi samo na prva godišta časopisa „Filozofija i društvo“ iz vremena kada je izlazio kao zbornik radova.

U periodu do kraja 2014. godine i dalje, planiran je unos članaka iz časopisa „Filozofija i društvo“ od 1987. do 2005. i unos video materijala sa tribina i konferencija koje su održavane u organizaciji Instituta. Posebna pažnja biće posvećena unosu radova koji su nastali u tekućem projektnom ciklusu, kako bi se, na kraju ciklusa istraživačima, a naročito rukovodiocima projekata finansiranim od strane Ministarstva za prosvetu, nauku i tehnološki razvoj Republike Srbije, omogućilo da što lakše i na jednom mestu dođu do svih podataka koji se trebaju unositi u izveštaje. Kontinuirano se treba raditi na unosu radova svih istraživača koji su u Institutu radili i rade, kako bi se stvorio potpuni uvid u rezultate njihovog naučno-istraživačkog rada i kako bi Institut imao jedinstvenu bibliografsku bazu podataka.

➔ SARADNJA SE SERVISOM GOOGLE BOOKS

Takođe, tokom 2013. godine je na servisu Google Books u režim otvorenog pristupa postavljeno osamnaest (18) publikacija koje su bile dostupne u punom tekstu preko sajta IFDT. Ove publikacije su postale vidljivije jer su se pomerile sa nacionalnog domena, čime je omogućena mnogo bolja statistika

posećenosti publikacijama Instituta. Ovaj projekat se nastavlja preko poboljšanog servisa Google Academica koji daje mnogo više mogućnosti za promovisanje izdanja Instituta ne samo na lokalnom nego i na internacionalnom nivou.

➤ INDEKSIRANJE I KATEGORIZACIJA ČASOPISA „FILOZOFIJA I DRUŠTVO“ U DOMAĆIM I STRANIM BAZAMA

Časopis „Filozofija i društvo“ ima tendenciju da preko različitih baza koje preporučuje Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, postane jedan od vodećih nacionalnih časopisa iz oblasti humanističkih nauka, u čemu se i uspelo kada je u Kategorizaciji domaćih naučnih časopisa za društveno-humanističke nauke za 2013. godinu, dodeljena kategorija M 24, što je najveća nacionalna kategorija.

Osim ove kategorizacije uredništvo časopisa je nastojalo da časopis referiše i u drugim relevantnim indeksnim i citatnim bazama podataka koje preporučuje resorno ministarstvo, te su pokrenuti postupci za indeksiranje u nekoliko relevantnih baza. Za sada traje proces evaluacije u bazama SCOPUS, Philosopher's Index, ERIH Plus i EBSCO. Časopis je referisan u DOI Serbia, Srpskom citatnom indeksu, na sajtu IFDT i repozitorijumu Instituta – Opus. Na strani institutskog sajta (<http://instifdt.bg.ac.rs/fid.html>) postavljeni su svi brojevi časopisa u punom tekstu i otvorenom pristupu.

➤ ZAJEDNIČKI PROJEKAT SA „CENTROM ZA RAZVOJ KARIJERE“ STUDENATA FILOZOFSKOG FAKULTETA

Pošto ni IDN ni IFDT nisu bili u mogućnosti da izdvoje sredstva za reviziju bibliotečkog fonda, i pošto komisije oba instituta nisu mogle da utvrde sve kriterijume za opis bibliotečke građe, angažovani su studenti iz „Centra za razvoj karijere“ sa Filozofskog fakulteta (grupa od pet studenata) za unos kataloških listića u *excell* tabele. U maju 2014. godine je započet unos i do sada je obrađena preko 31000 kataloških listića, ustanovljene su tabele koje će simulirati elektronski

autorski i naslovni katalog i pomoću koga će se steći uvid u stanje fonda. Po završenom unosu, tabele treba formatirati i postaviti na institutske sajtove. Takođe, tabele će se moći objediniti i u jedinstvenu tabelu u kojoj će biti podaci o autorima, naslovima, izdavačima, godini izdanja i signaturi. Ove tabele će služiti ne samo za potrebe revizije fonda i otpisa građe (s obzirom da komisije za reviziju nisu bile u mogućnosti da bez uvida u fond utvrde kriterijume za otpis), nego i uslovno, kao neka vrsta elektronskog kataloga, koji će se moći pretraživati prema autorima i naslovima.

Svim studentima koji su volontirali u okviru ovog projekta obezbeđena je licenca za korišćenje servisa Kobson, edukacija koja se odnosi na naučno-istraživački rad u Srbiji, korišćenje svih raspoloživih bibliotečkih kataloga u Srbiji i data preporuka Instituta za filozofiju i društvenu teoriju.

➤ SARADNJA SA DRUGIM BIBLIOTEKAMA

Tokom 2013. i 2014. odvijala se saradnja sa Narodnom bibliotekom Srbije, Univerzitetском bibliotekom „Svetozar Marković“, Maticom srpskom i sa odeljenskim bibliotekama Filozofskog fakulteta. Ujedno, biblioteke oba instituta (IFDT i IDN) bile su inicijatori za osnivanje Sekcije bibliotekara i knjižničara pri Zajednici instituta Srbije, koja je osnovana krajem 2012. sa ciljem da se omogući umrežavanje institutskih biblioteka, efikasnija i intenzivnija razmena informacija, usvajanje zajedničkih standarda, uspešnija organizacija rada i rešavanje zajedničkih problema.

I šta dalje...

u Biblioteci Instituta za filozofiju i društvenu teoriju su se u poslednje dve-tri godine pokušali uvesti neki novi standardi koje nameće moderno bibliotekarstvo. Jedan od najvažnijih je uspostavljanje institutskog repozitorijuma koji treba da promoviše kako izdanja Instituta tako i rad istraživača, i koji bi trebao u potpunosti biti u režimu otvorenog pristupa (OA). Između ostalog, i u novom Nacrtu Pravilnika o kategorizaciji i

rangiranju naučnih časopisa, uvršteni su članovi koji se odnose na postojanje obaveznog elektronskog arhiviranja elektronskih izdanja časopisa od strane izdavača u repozitorijum Narodne biblioteke Srbije, a u svim projektima koji se odnose na Horizon 2020, jedan od bitnih uslova je i objavljivanje publikacija u „otvorenom pristupu“ (OA). Zbog toga je neophodno da se repozitorijum IFDT održava i po mogućnosti što više popunjava radovima istraživača u otvorenom pristupu.

282 Rad na sređivanju kako zajedničkog fonda, tako i fondova biblioteka oba instituta trebao bi da se nastavi i da se, uz pomoć bibliotečkih komisija, dva instituta što pre donesu odgovarajuće smernice i principe u skladu sa Zakonom o bibliotečkoj delatnosti i u skladu sa pratećim dokumentima, kako bi se ovaj izuzetno vredan i dragocen fond spasio od daljeg propadanja.

* * *

I za kraj, podsećanja radi, treba istaći da trenutno u Srbiji, zajedno sa institutima Srpske akademije nauka, postoji više od sedamdeset akreditovanih, naučnih instituta sa bibliotekama čiji knjižni fondovi često premašuju fondove mnogih fakultetskih i univerzitetskih biblioteka. U svim tim institutima važećim Zakonom o naučno-istraživačkoj delatnosti nalaže se postojanje biblioteke i bibliotekara. No, nažalost bibliotekari naučnih instituta, rastrzani su između dvaju ministarstava – Ministarstva kulture i Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, i dva zakona – bibliotečko-informacionog i naučnoistraživačkog, ni u jednom dovoljno definisani, niti pak adekvatno priznati iako je njihov rad velikim delom utkan u naučnu i stručnu produkciju srpskih naučnika, kao i u promociju njihovog naučnog rada i izdavačke delatnosti.